

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

17 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători - Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena și Boico Victor

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului Militar al Garnizoanei orașului București din 06 februarie 1946, în cauza penală în privința lui

Harhaliziiu Ivan xxxxx, născut în anul xxxxx, originar și domiciliat la data condamnării în sat. xxxxx, raionul xxxxx, RSSM.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Garnizoanei orașului București din 06 februarie 1946, Harhaliziiu Ivan a fost condamnat în baza art.58-1 lit. b) din Codul penal al RSFSR, la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, fără confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, inculpatul Harhaliziiu Ivan a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, exercitând serviciul militar în rândurile Armatei Roșii, a dezertat și a plecat să locuiască permanent pe teritoriul României, astfel a trădat patria.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Harhaliziiu Ivan, vinovăția în comiterea infracțiunii a recunoscut-o și a menționat că, în perioada serviciului militar în cadru Armatei Roșii, în timp ce a plecat în satul vecin pentru a repara ceasul, s-a întâlnit cu polițistul român Rojco Vladimir, care i-a comunicat, că odată ce cunoaște limba română, nu are ce căuta în armata rusă, pentru că condițiile de existență în România sunt mai bune. Totodată, i-a zis că poate să îl ajute să se angajeze la muncă în România. La data de 28 decembrie 1945, a dezertat și a plecat să se întâlnească cu Rojco Vladimir. Nu a reușit să plece în România, deoarece a fost reținut.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care, invocând temeiul prevăzut de art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Tribunalului Militar al Garnizoanei orașului București din 06 februarie 1946, cu încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

Recurentul a invocat că, sentința de condamnare emisă în privința lui Harhaliziiu Ivan este o încălcare flagrantă a drepturilor și libertăților fundamentale stipulate în Convenție și anume încălcarea dreptului la un proces echitabil, care conform art.6 pct.44) din Codul de procedură penală reprezintă un viciu fundamental admis în cadrul examinării precedente a cazului, ce în mod direct afectează decizia adoptată.

Din acest motiv, hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Harhaliziiu Ivan în temeiul art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, întrucât există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

Prin urmare, inculpatul Harhaliziiu Ivan în conformitate cu art.3 al Legii RM nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis, din următoarele raționamente.

Potrivit art.452 alin.(1), coroborat cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art.3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, prin sentința Tribunalului Militar al Garnizoanei orașului București din 06 februarie 1946, Harhaliziiu Ivan a fost condamnat în baza art.58-1 lit. b) din Codul penal al RSFSR, la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, fără confiscarea averii personale.

Din conținutul sentinței rezultă că, Harhaliziiu Ivan a fost judecat pentru trădare de patrie, fără a fi luate în considerație declarațiile acestuia precum și declarațiile

martorilor, precum și fără participarea apărătorului, astfel, încălcându-se flagrant drepturile și libertățile omului. Erorile menționate, instanța de recurs le apreciază drept viciu fundamental în cadrul procedurii precedente care au afectat hotărârea atacată și care servesc drept temei de casare a sentinței în cauză.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Harhaliziiu Ivan în baza art.58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR, cu casarea acesteia, urmând, în temeiul prevederilor art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală cu reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile atacate, ca fiind afectată de un viciu fundamental, cu dispunerea încetării procesului penal, din motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu art.art.435 alin.(1) pct.2) lit. b), 453 alin.(1), 457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului Militar al Garnizoanei orașului București din 06 februarie 1946, în privința lui *Harhaliziiu Ivan xxxxx*, condamnat în baza art.58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 17 noiembrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Boico Victor